

Choose Training

Калин Серапионов. "Choose Training", 2014, три канална видеоинсталация, показана за първи път в галерия Contemporary Space, Варна, 2014, куратор Мария Василева

В "Choose Training" в продължение на около седемнайсет минути периодично се редуват осветени от неонов светлини пространства и сцени с хора, които спортуват, забавлявайки се заедно. Контрастът между студено и топло е първото, което се усеща във видеоинсталацията на Калин Серапионов от 2014 г. Изкуствените светлини, дори когато претендират празничност внушават самота, особено на фона на емоциите и ентузиазма на ледена пързалка, боулинг или фитнес зала. "Choose Training" е може би най-мощната работа на Калин Серапионов за над двайсетгодишната му кариера на видео художник. Противопоставянето между неоновата реклама на боулинг и самата игра има отношение към две от най-характерните му теми – светлината и психологическите портрети.

Историята на "Choose Training" започва във Варна. "Contemporary Space" е първата галерия, в която Калин Серапионов прави инсталация за конкретното пространство, в рамките на кураторския проект на Мария Василева, "Videocave". Звукът е специално създаден от Ангел Симитчиев. Заглавието на произведението идва от уредите за фитнес, които предлагат възможност да избереш степен на сложност. Може би думата „избор“ е провокирала художника да пренасочи смисъла на израза към контекста на своята работа, в която липсата на еднозначен наратив, предоставя възможността за интерпретация. "Choose Training" е от произведенията със заложен потенциален сценарий, който зрителят може да развие сам.

Предисторията е свързана с видеото „Колкото далеч, толкова близо“ (2012-2013) и изкушението от трудността при заснемане на неонов светлини. Този опит води до зрелищен резултат, когато в кадър влиза луната. И в тази работа на фокус е нощта, по-скоро светлината през нощта, както и противопоставянето между изкуствената и естествената светлина. За художник като Калин Серапионов, който има дългогодишни ангажименти с фотография и видео, е естествено факторът светлина да премине от функцията на техническо и изразно средство към статута на основна тема с потенциал за разказ и коментар. Това аргументира и прехода от снимане на луминесцентна светлина към работи, директно изпълнени в неон.

Такова аргументиране има значение, защото за съвременното изкуство в днешно време става все по-сложно да защити възпроизвеждането в неон. Самият материал е придобил статут на лесно, луксозно и предимно атрактивно изразно средство. Красивите светещи инсталации могат да бъдат възприети като прикрити рекламни ходове на художниците, тъй като производството им не изисква големи художествени умения. Като „мързелив“ материал неонът винаги трябва да върви със сериозна мисловна работа върху идеята. Още повече, че обичайно се разбира първосигнално

като инструмент за коментар на консуматорското общество, защото така се е утвърдил в западното изкуство от художници като Брус Науман или Трейси Емин. Особеното при Калин Серапионов е, че тази особена светлина има ролята да внушава както празнично настроение, така и да бъде сигнал за опасност, или дори и двете едновременно. Той никога не оставя материалът или техниката да надделят, независимо от големия му тренинг с високи технологии. Показателен е един мини вариант на “Choose Training”, представен през 2016 г. в галерия “One Night Stand”. Там мащабната видеоинсталация е максимално опростена. Излъчва се през три мобилни телефона, подпрени на предмети, които са подръка – бутилки с вино, чаши с кафе, или самите разклонители за връзка с електричеството. Важното техническо преимущество при синхронизирането на трите канала на прожекцията в този вариант се вижда още по-ясно, дори и да сме заинтригувани много повече от историята във видеото, отколкото от неговото техническо изпълнение. В този случай и дистанцията до живота, който тече във видеото е много по-близка.

В “Choose Training” присъства и актуалната през последните години в изкуството тема за съвременния град. Популярно е образът на града да бъде пресъздаван през критика на архитектурата и градоустройството или критика на консуматорското общество, често символизирано именно от неоновии реклами. Разликата тук е, че в този съвременен град присъства един основен фактор – животът и човешкото присъствие. Градът, който виждаме в “Choose Training” е анонимен, не се отличава и може да бъде всеки, София или Сан Франциско. Защото присъства като заден план, а фокусът е върху хората, които го обитават. Способността на Калин Серапионов да изобразява портрети със средствата на видеото се вижда през различните периоди на творчеството му, от най-ранните му работи до днес, но не винаги е централна тема. В “Choose Training” той отново се задълбочава в изследване на изражения и емоции, използвайки точно премерени каданси, кадриране и дистанция. Това са почти незабележими похвати, но чрез тях погледът на автора може да бъде „артикулиран“ чрез техническото устройство. В резултат зрителят ясно може да разчете „вижте това лице“ или „вижте това изражение“. Освен взаимоотношенията между естествена и луминесцентна светлина съществуват и психологически взаимоотношения. Както в по-ранни работи като “Unrendered” (2001), „Нали разбираш?“ (2004) или „Основното ястие“ (2006), художникът използва своята способност за наблюдение, дори без да прави директен коментар, за да проникне в човешките взаимоотношения. Знаем, че фитнесът е индивидуално занимание, но също така знаем, че за много хора е и причина за среща и запознанство.

Даниела Радева